

Cultuurbeleidsplan

VSO Alphons Laudy
2021 - 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding
 2. De school
 - 2.1 Missie van de school
 - 2.2 Visie van de school
 - 2.3 Visie op cultuuronderwijs
 - 2.4 Doelen en ontwikkeling
 3. Cultuur op school
 - 3.1 Stand van zaken
 - 3.1a Expressievakken
 - 3.1b Excursies
 - 3.1c Kunststage
 - 3.1d Projecten met culturele instellingen
 - 3.1e Cultuurmaand
 - 3.2 Verankering in het aanbod van de school
 - 3.2a Wereldoriëntatie
 - 3.2b Vreedzame School
 - 3.2c SEO en leren leren
 - 3.3 Beginsituatie en gewenste situatie
 4. Organisatie
 5. Middelen
 6. Succesindicatoren en evaluatie
 7. Plan van aanpak
- Bijlage: Plan van aanpak

1. Inleiding

Dit is het cultuurbeleidsplan van VSO Alphons Laudy 2021 - 2024. Dit plan is tot stand gekomen door de interne cultuurcoördinator, directie, het team en is geschreven in het kader van de cursus Interne Cultuurcoördinator bij Mocca. Deze cursus is gevolgd in schooljaar 2021-2022 door de icc'er van onze school.

In schooljaar 2017-2018 heeft VSO Alphons Laudy lidmaatschap verworven van de Vereniging CultuurProfielScholen PO. Sinds 2020-2021 heeft de school de stap gemaakt naar de afdeling VO. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in het Kunst en Cultuuronderwijs op de school. Er is ruimte gemaakt voor nieuwe expressievakken, samenwerkingspartners en projecten.

Met het rijke aanbod van expressievakken als basis, worden de leerlingen daarnaast projectmatig en thematisch meegenomen in wat de culturele stad Amsterdam te bieden heeft en wordt er nauw samengewerkt met diverse professionele partners en kunstenaars. VSO Alphons Laudy hecht veel waarde aan Kunst en Cultuuronderwijs en draagt de titel erkend Cultuurprofielschool met trots.

In dit plan leest u de visie van de school op het gebied van cultuuronderwijs, de huidige activiteiten op dit gebied, de daarmee samenhangende leergebieden en de samenwerking met onze partners. Ook staan onze wensen en acties beschreven.

2. De school

De Alphons Laudy is een school voor VSO ZMLK en is vernoemd naar de filosoof en schrijver Alphons Laudy (1875-1970). Dhr. Alphons Laudy is van grote betekenis geweest voor vernieuwingen binnen het katholiek onderwijs en het Speciaal Onderwijs in het bijzonder. Ruim 30 jaar was hij lid van het schoolbestuur van de Sint Vincentiusvereniging, dat later is opgegaan in Stichting Kolom.

De VSO Alphons Laudy biedt een compleet onderwijsaanbod voor leerlingen van 12 tot en met maximaal 20 jaar (leerlingen kunnen ook eerder uitstromen wanneer dit beter past bij hun ontwikkeling) met verschillende ontwikkelingsmogelijkheden. De leerlingen op de VSO Alphons Laudy zijn zeer moeilijk lerend en hebben allemaal extra zorg en aandacht nodig.

De leerlingen krijgen naast de leervakken, zoals mondelinge taal, schriftelijke taal en rekenen, ook veel verschillende expressievakken en praktijkgerichte vakken aangeboden. Tijdens deze vaklessen werken de leerlingen, naast de praktische vaardigheden ook aan sociale- en communicatieve vaardigheden en werknemersvaardigheden zoals plannen, samenwerking en werkhouding. De school hecht hier veel waarde aan, want deze vakoverstijgende, algemene vaardigheden bepalen voor een groot deel het succes in toekomstige werk-, woon- en vrijetijds situaties.

Hoe de toekomst eruit zal zien verschilt per leerling. De een zal later zelfstandig of begeleid werk vinden, terwijl de ander baat heeft bij een meer beschermde vorm van dagbesteding.

Die verschillen in ondersteuning en begeleiding gelden ook voor de toekomstige woonsituatie. Samen met de leerling en ouder(s)/ verzorger(s) kijkt de school wat de beste plek is voor een leerling.

We streven ernaar om elke leerling zo optimaal mogelijk te begeleiden. We bieden de zorg en ondersteuning aan in een aangepaste, veilige en beschermde omgeving. Aan de school is een aantal specialisten verbonden waaronder een orthopedagoog, een jeugdarts, een ouder- en kindadviseur en een logopedist. We schakelen externe hulp in waar dat nodig is. Vanuit de Specialistische Jeugdzorg in het Speciaal Onderwijs (SJSO) werkt de school samen met Fibbe SCL en Cordaan. Daarnaast heeft de school contact met verschillende instanties zoals Mee, Bascule, Amsta en Perspectief. In het zorgplan van de school wordt verder omschreven hoe de leerlingenzorg en het onderwijs is vormgegeven.

2.1 Missie van de school

De school biedt een vertrouwde en veilige omgeving waarin iedere leerling wordt gezien. Door een breed en betekenisvol aanbod te bieden, wordt niet alleen de brede ontwikkeling gestimuleerd, maar wordt ook volop de kans geboden om individuele interesses en talenten te ontwikkelen. Leerlingen worden actief betrokken bij het onderwijs: zij dragen verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces (eigenaarschap), afgestemd op hun niveau en mogelijkheden. Geloof in eigen kunnen en verantwoordelijkheid voor eigen keuzes, dragen positief bij aan het welzijn en het toekomstperspectief van de leerlingen. Het blijven uitdagen tot (sociale) interactie tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en (vak)leerkrachten, met wederzijds respect als uitgangspunt, is een voorwaarde om daaraan te werken.

Wij onderscheiden drie verschillende niveau's:

Gericht op jezelf

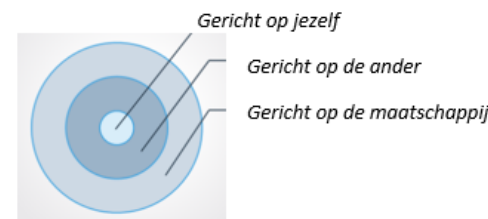
School richt zich op de individuele leerling en zijn of haar mogelijkheden. De eigenheid van het individu staat hierbij centraal, waarbij niet de beperkingen maar juist de talenten en interesses leidend zijn in het leren. Wij dagen leerlingen uit om hun grenzen te verleggen en hun horizon te verbreden. Door samen te ontdekken wat je allemaal kunt, groeit het zelfvertrouwen en creëer je meer mogelijkheden voor jezelf. Het uitgangspunt hierbij is dat het leren plezierig is en voldoening geeft.

Gericht op de ander

Naast de individuele ontwikkeling is ook de sociale redzaamheid van de leerling een belangrijke focus binnen school. Door samenwerking met anderen en het ontwikkelen van sociale vaardigheden kunnen leerlingen groeien in inlevingsvermogen, verdraagzaamheid en leren ze adequaat om te gaan met de mensen om hen heen.

Gericht op de maatschappij

Wij gaan de dialoog aan met ouders/verzorgers, zorgpartners, werkgevers, overheid en andere scholen om in een continu proces te bepalen welke kennis en vaardigheden leerlingen nodig hebben voor de toekomst. Mede op basis hiervan kan het onderwijsaanbod aangepast worden, zodat leerlingen goed toegerust de maatschappij in gaan.

2.2 Visie van de school

Ons onderwijs heeft tot doel om de leerlingen kennis aan te bieden en vaardigheden aan te leren die hen helpen om zich te handhaven in de wereld buiten school. Juist door in te zetten op de brede ontwikkeling kan iedere leerling zich op zijn eigen niveau ontwikkelen naar een zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij.

Binnen school is veel aandacht voor cultuuronderwijs. Een belangrijke pijler is een ruim aanbod van expressievakken, gastlessen, maar ook excursies, museumbezoek en bezoeken van voorstellingen. De expressievakken doen een beroep op vermogens en vaardigheden die tijdens andere vakken minder worden aangesproken en geeft leerlingen meer mogelijkheden om vorm te geven aan hun ideeën, emoties en creativiteit. Cultuuronderwijs wordt daarnaast, in combinatie met het programma De Vreedzame School, ingezet om te werken aan burgerschap, kennis en bewustwording van de wereld om ons heen.

Een belangrijke voorbereiding op een geslaagde uitstroom zijn de stages. Binnen school is er een duidelijke opbouw van de stages; van interne stages met veel begeleiding tot externe stages met begeleiding op afstand. Het overkoepelende doel voor de stages is het vergroten van de werknemersvaardigheden en de sociale vaardigheden. Samen met ouders en (stage/zorg)partners bereiden we de leerlingen voor op uitstroom naar arbeid of dagbesteding. Uiteindelijk verlaat de leerling de school met een passend toekomstperspectief.

Hierbij staat ons motto centraal:
“Samen leren voor nu en later”

2.3 Visie op cultuuronderwijs

Kunst en cultuur is onlosmakelijk verbonden met het onderwijs op de VSO Alphons Laudy. Het wordt ingezet als middel om te werken aan de persoonlijke ontwikkelingen van de leerlingen. Iedereen brengt zijn of haar eigen verhaal mee naar school dat terugkomt in de creatieve uitingen van de leerlingen. Voor leerlingen die doorgaans naar binnen zijn gekeerd is creatief zijn een (laagdrempelige) manier om zichzelf kenbaar te maken en vorm te geven aan hun innerlijke wereld. Voor leerlingen die meer naar buiten zijn gekeerd en vaak hoorbaar zijn, is het juist een manier om op een andere, meer gereguleerde wijze van zichzelf te laten horen. Zo laat bijvoorbeeld een leerling die op het schoolplein vaak het hoogste woord heeft, een kwetsbare kant van zichzelf zien in de dansles als zij een zelfgemaakte solo over haar roots presenteert.

Sinds schooljaar 2021 - 2022 werken wij met thematisch onderwijs. Per schooljaar behandelen we vijf thema's, die zowel terugkomen in de AVO vakken als de expressie- en praktijkvakken. Binnen deze thema's richten we ons op twee kernelementen van cultuureducatie: culturele oriëntatie en creatieve expressie. Culturele oriëntatie (cultureel erfgoed) richt zich op het kennismaken met en het ontdekken van de eigen cultuur, die van de ander en hun omgeving. Hierin komen onderwerpen als geloof, familie en geschiedenis aan bod. Creatieve expressie richt zich op het vormgeven ontwikkelen van de eigen identiteit door middel van het uiten van gedachten en gevoelens in een creatieve vorm. Een thema wordt op deze manier theoretisch als creatief en persoonlijk ingezet. Hierdoor ontwikkelen de leerlingen een breed perspectief en ontwikkelen ze hun creatief denkvermogen.

De afgelopen jaren heeft VSO Alphons Laudy in samenwerking met Theisje van Dorsten onderzoek gedaan naar verbeelding in ons onderwijs en met name de expressievakken. Verbeelding, het vermogen om kennis, ervaringen en gevoelens uit te drukken in een expressieve vorm, is één van de manieren waarop de leerlingen betekenis kunnen geven aan zichzelf en de wereld om hen heen. Juist voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kan het waardevol zijn om de verbeeldende vermogens verder te ontwikkelen. Verbeelding is een vaardigheid die de leerlingen kan helpen flexibeler te worden in hun denken en om hun gedachten en gevoelens vorm te geven op een manier die niet perse talig is.

Barend van Heusden beschrijft in *Cultuur in de Spiegel, naar een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs* vier basisvaardigheden die leerlingen in staat stelt met verschil en verandering om te gaan: 'Deze verschillende strategieën zijn onze culturele basisvaardigheden.'¹ Deze basisvaardigheden zijn waarneming, verbeelding, conceptualisering en analyse. Verbeelding vormt dus de brug tussen waarneming en meer abstracte vormen van denken zoals conceptualisering en analyse. Expressievakken zijn bij uitstek de manier om te werken met verbeelding. Deze vakken dienen immers hetzelfde doel: het aanspreken, stimuleren en ondersteunen van de leerlingen in een creatief proces.

Fotograaf Jimmy Nelson op school

¹ Van Heusden, B. *Cultuur in de Spiegel, naar een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs* (Rijksuniversiteit Groningen, 2010)

2.4 Doelen en ontwikkeling

Onze doelen zijn gebaseerd op de doelen van het SLO en is gespecificeerd op de verschillende uitstroomprofielen:

Uitstroomprofiel	Doelen
A Loonvormende arbeid	Kerdoel 59: De leerling oriënteert zich op het sociaal-culturele aanbod in zijn omgeving, leert een voor hem passende keuze te maken uit dit aanbod en leert actief deel te nemen aan culturele activiteiten. Kerdoel 60: De leerling leert zich creatief en kunstzinnig te uiten, passend bij de eigen talenten, voorkeuren en mogelijkheden. Kerdoel 61: De leerling leert eigen creatief of kunstzinnig werk, alleen of met een groep, aan derden te presenteren. Kerdoel 62: De leerling leert te vertellen en na te denken over eigen creatief of kunstzinnig werk en over het werk van anderen.
B Arbeidsmatige dagbesteding	Kerdoel 41: De leerling maakt kennis met het (sociaal-)culturele aanbod in zijn omgeving door actief deel te nemen aan culturele activiteiten
C Taak- en activiteitsgericht dagbesteding	Kerdoel 42: De leerling leert vaardigheden waarmee hij zich creatief en kunstzinnig wil en kan uiten, passend bij de eigen mogelijkheden, talenten en voorkeuren. Kerdoel 43: De leerling leert eigen kunstzinnig werk, alleen of binnen een groep, aan anderen (medeleerlingen, ouders) te presenteren.
D/MG Beleving- of ervaringsgerichte dagbesteding	Kerdoel 44: De leerling leert te communiceren over eigen kunstzinnig werk en dat van anderen.

Daarnaast ontwikkelen de leerlingen zich op de volgende gebieden:

- **Persoonlijk eigenaarschap:** de leerlingen creëren eigenheid, durven te presenteren en verbreden hun perspectief. Hun verhalen worden gehoord en zij maken kennis met nieuwe verhalen van anderen. Hierin is de verwondering een belangrijk element: door de schoonheid van een object, de associatie met de eigen omgeving en de prikkeling van nieuwe ervaringen leren de leerlingen een andere, nieuwe kant van zichzelf kennen. Binnen de kaders die gegeven worden ontwikkelen de leerlingen eigen ideeën en identiteit.
- **Creatief/expressief:** de verbeeldingskracht van de leerlingen wordt gestimuleerd door het maken van eigen werk. Ze improviseren, ontdekken nieuwe mogelijkheden van zichzelf en hoe zij zich verhouding tot de omgeving.
- **Motorisch:** de leerlingen komen in beweging en leren hun lichaam als instrument te gebruiken.
- **Cognitief:** het leren vanuit een kunstzinnige inslag spreekt het denkvermogen aan. 'Zo heeft de dramales effect op de taalvaardigheid van kinderen: het dramatiseren van teksten zorgt ervoor dat leerlingen onbekende woorden makkelijker in een context kunnen plaatsen, waardoor ze de betekenis ervan leren.² De leerlingen maken verbinding met nieuwe thema's en worden uitgedaagd om zelf na te denken over een onderwerp.
- **Sociaal/emotioneel:** omdat de expressievakken en cultuuronderwijs op zich vanuit een nog persoonlijker oogpunt vertrekt worden de leerlingen geprikkeld om zichzelf te tonen en de verbinding aan te gaan met een ander. Het vermogen tot samenwerken en zelfreflectie en het tonen van respect voor elkaar is een belangrijke waarde in hun vervolgstappen binnen de maatschappij.

3. Cultuur op school

3.1 Stand van zaken

Binnen het kunst en culturaanbod werken we aan een brede ontwikkeling bij de leerlingen. We hanteren een aantal pijlers die we willen ontwikkelen, versterken en verbreden. Hieronder worden de pijlers beschreven.

3.1a Expressievakken

De school heeft ervoor gekozen om gediplomeerde vakdocenten voor de (expressie)vakken aan te stellen. Het is een bewuste keuze om leerkrachten naast een wettelijke onderwijsbevoegdheid ook een aanvullende voortgezette opleiding te vragen.

Tijdens de expressievakken werken de leerlingen, naast de praktische vaardigheden, aan sociale- en communicatieve vaardigheden en werknemersvaardigheden. De school hecht hier veel waarde aan, want deze vakoverstijgende vaardigheden bepalen voor een groot deel het succes in hun toekomstige werk-, woon- en vrijetijds situaties.

De expressievakken sluiten aan bij de doelen van leren leren en Sociaal Emotioneel Onderwijs. Een leerling krijgt hierdoor de gelegenheid om ook tijdens de vaklessen te werken aan bijvoorbeeld taakaanpak of zelfreflectie.

² Robert SMith en James L. Tucker, *Better practice in Theatre Education* (Maryland: Maryland State Department of Education, 2003), 3

Ieder vak heeft een eigen leerlijn op basis van het CED-format dat de school voor alle leerlijnen hanteert. De vakleerkrachten vullen in het LVS in hoe de vorderingen van een leerling zich ten opzichte van de schoolstandaard verhoudt. Zo worden de vorderingen van de leerlingen binnen de expressievakken geëvalueerd in samenwerking met de groepsleerkrachten.

We onderscheiden expressievakken en praktijkvakken. De volgende expressievakken maken onderdeel uit van het aanbod op de VSO Alphons Laudy:

- **Drama:** drama draagt bij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling en stimuleert het taalbegrip en het zelfvertrouwen van de leerlingen.
- **Dans:** het vak dans verbetert het lichaamsbewustzijn, ondersteunt de fysieke kracht, de fijne motoriek, flexibiliteit en balans. Daarnaast maakt het een verbinding met de natuurlijke bewegingsdrang en creativiteit. De leerlingen presenteren zichzelf en leren hun lichaam te gebruiken als instrument.
- **Handvaardigheid:** tijdens de handvaardigheidslessen leren de leerlingen omgaan met verschillende materialen en leren ze gebruik te maken van diverse technieken. Er wordt onder andere gewerkt met klei, speksteen en papier-mache. De nadruk ligt op het maken van zowel twee- als driedimensionale vormen. De leerlingen leren ideeën en gevoel uit te drukken in een beeldend werkstuk en werken met kleur, vorm en compositie. Daarnaast leren ze om gereedschappen op een veilige manier te gebruiken.
- **Beeldende vorming:** Tijdens de tekenlessen leren de leerlingen om te werken met allerlei teken- en schildermaterialen en leren ze verschillende technieken te gebruiken. Er wordt gewerkt met het gebruik van kleur en vorm en het verwerken van thema's in een zelfgemaakt werk. Teken en schilderen helpt bij het verbeteren van de fijne motoriek en het concentratievermogen. Daarnaast stimuleert het de creativiteit en de verbeelding.

- **Muziek:** In de muziekles wordt gewerkt met ritme, melodie en verschillende instrumenten. Leren luisteren, samenwerken en experimenteren hoort hierbij. Daarnaast worden de leerlingen uitgedaagd om hun eigen gedachten en gevoelens in muziek te verwerken in de vorm van tekst of klank.
- **Nieuwe media:** Dit vak is in ontwikkeling en wordt in samenwerking met het Fonds voor Cultuurparticipatie en Stichting Tamino verder vormgegeven. Tijdens nieuwe media gaan leerlingen aan de slag met video, audio en het bewerken hiervan. Door de ontwikkelingen op het gebied van (sociale) media binnen de maatschappij is ook dit voor onze leerlingen een relevant vak en geeft het nieuwe uitstroom mogelijkheden.
- **Textiel:** Textiel bestaat uit verschillende vormen van werken met stof (textiel). De leerlingen krijgen basis textiel, vilt, zijde schilderen en machine naaien. In dit vak wordt er gewerkt aan de doelen van leren leren, zoals taakpak en planning en organisatie. De leerlingen worden uitgedaagd om naar hun eigen smaak en voorkeur te handelen. Bijvoorbeeld in het maken van een tas of kledingstuk waar zij affiniteit mee hebben: het resultaat is bij iedere leerling anders.

De volgende praktijkvakken maken onderdeel uit van het aanbod op de VSO Alphons Laudy:

- **Techniek:** Zelfredzaamheid, durven en doen zijn de grote woorden bij dit vak. De leerlingen maken kennis met gereedschap en werken hiermee samen. Het verantwoordelijkheidsgevoel wordt aangesproken.
- **Gymnastiek:** In de gymles worden de leerlingen aangesproken op hun motoriek, coördinatie, conditie en vermogen tot samenwerken. Binnen dit vak wordt ook aandacht besteed aan eigenaarschap: wat wil je graag leren? De resultaten hiervan worden ook onderdeel van presentaties.

- **Koken:** De leerlingen leren zich te redden in een keuken: snijden, afwegen, een recept lezen en hygiëne. Zelfredzaamheid en veilig werken is binnen het vak koken van groot belang.
- **Natuur:** In de tuin werken de leerlingen met de wereld om zich heen. Ze dragen zorg voor planten en gewas en leren hoe het ontstaat en groeit. Naast de fysieke handigheden draagt het vak bij aan hoe ze de wereld om zich heen zien en hoe ze hier voorzichtig mee om kunnen gaan.

Naast de reguliere expressie- en praktijkvakken zijn er aantal keuzevakken: yoga, sport en spel, filosofie, drama, koken, gym, handvaardigheid, techniek en nieuwe media.

3.1b Excursies

De school uit, de wereld in. Om de leerlingen een volledig aanbod te bieden, mogen excursies buiten de school niet ontbreken. De cultuurcoördinator organiseert culturele excursies naar diverse instellingen. Het doel van de school is om iedere leerling minimaal een keer per schooljaar een dans- of theatervoorstelling aan te bieden. Daarnaast ambieert de school dat alle leerlingen minimaal een keer per schooljaar een museum of culturele instelling bezoekt. De excursies zijn in samenhang met de schoolbrede thema's van wereldoriëntatie. Door het bezoek goed voor te bereiden door middel van gastworkshops en lessen, zijn de excursies ingebed in het onderwijs en worden daarmee betekenisvol voor de leerlingen.

De school is van mening dat het in contact brengen met uitingen van kunst een belangrijke factor is binnen de kunst- en cultuureducatie. Het draagt bij aan de bewustwording van de eigen ideeën en die van een ander. Daarnaast maken ze op een andere manier kennis met de wereld om hun heen en krijgen ze nieuwe impulsen. Deze impulsen worden verwerkt in de expressievakken en hun creativiteit binnen de school. De excursies zijn ervaringsgericht en geven de leerlingen de kans om zich onder te dompelen in een andere wereld. Een wereld waar ze van leren en die hun eigen perspectief en blik op de wereld opent en verbreedt.

De voorstellings- en museumbezoeken dragen ook positief bij aan de oriëntatie van de uitstroommogelijkheden. Een deel van de leerlingen heeft de ambitie om na hun schooltijd met een expressief vak aan de slag te gaan. Het kennismaken met kunst als uitstroommogelijkheid is een positieve stimulans om hier iets mee te doen. Om dit mogelijk te maken bieden we leerlingen de kunststage aan.

3.1c Kunststage

Binnen de school is er een duidelijke opbouw van de stages; van interne stages met veel begeleiding tot externe stages met begeleiding op afstand. Het overkoepelende doel voor de stages is het vergroten van de werknemersvaardigheden en de sociale vaardigheden. Daarnaast geven de stages een inkijk in de ambities en interesses van de leerlingen en krijgt de school inzicht in hoe de leerling zich tot het werkveld verhoudt. Samen met ouders en (stage/zorg)partners bereiden we de leerlingen voor op uitstroom naar (beschut) werk of dagbesteding.

Onderdeel van de oriënterende stages in de middenbouw is de kunststage. Tijdens de kunststage maken de leerlingen kennis met de mogelijkheden van werken in de kunstsector. De groep bezoekt mogelijke werkplekken binnen dit veld om te kijken of er iets is wat hun aanspreekt. In de lessen op school worden deze bezoeken voorbereid en besproken en bieden een verdieping op de museumbezoeken. Leerlingen die deelnemen aan de kunststage hebben interesse in het werken met kunst of cultuur en oriënteren zich samen met de docent op een toekomstige werkplek.

3.1d Projecten met culturele instellingen

De bovenbouw doet mee aan het project 'Voices of Tolerance' van Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Leerlingen gaan in gesprek over belangrijke thema's waar elke jongere anders over denkt.

Er is een samenwerking gestart tussen Filmmuseum EYE en de school. Het EYE investeert in passend aanbod voor VSO en doet dat in samenwerking met onze school.

3.1e Cultuurmaand

Tijdens deze maand staat er een thema centraal waarin de hele school zich verdiept. Dit gebeurt tijdens de AVO vakken in de klas maar voornamelijk in de expressievakken. De school ontvangt gastdocenten en kunstenaars die in de klas of op locatie met de leerlingen aan de slag gaan.

De vakleerkrachten werken met hun leerlingen aan een product dat aan het eind van de maand kan worden gepresenteerd. Dit komt terug in de schoolvoorstelling, die de afsluiting vormt van de cultuurmaand. In schooljaar 2020/2021 is er voor het eerst gewerkt met een presentatie route door de school als toevoeging aan de voorstelling. De leerlingen en ouders volgen een route door de school waarin alle opbrengsten van de cultuurmaand te zien zijn. Onderdeel van de cultuurmaand is ook de workshopavond, waarin alle ouders, broertjes en zusjes samen met de leerlingen workshops kunnen volgen op school.

Tijdens de cultuurmaand wordt zichtbaar wat expressie met de leerlingen doet. Leerlingen komen samen, werken samen aan nieuwe ideeën en het gevoel van saamhorigheid binnen de school wordt vergroot. Tijdens het werken met het thema 'Bloedband, terug naar je roots' kwam dit mooi tot zijn recht. Met elkaar doken we in de verschillende culturen waardoor bijzondere ontmoetingen en producten ontstonden. Hier werd zichtbaar hoe het werken met kunst en cultuur de blik op de wereld kan verbreden. De leerlingen stelden zich open en deelden hun verhalen. Door de verschillen tussen elkaar te erkennen ontstaat er bewustwording bij de leerlingen van de eigen identiteit en die van anderen.

3.2 Verankering in het aanbod van de school

3.2a Wereldoriëntatie

Kunst en cultuuronderwijs is vervlochten met verschillende leergebieden binnen de school. Sinds het schooljaar 2021-2022 draait de school een pilot met schoolbreed thematisch werken. Deze thema's komen vanuit wereldoriëntatie en omvatten onderwerpen zoals het milieu, gezondheid en geloof. Naast dat hier aandacht aan wordt besteed in de reguliere vakken sluiten ook de expressievakken hierop aan. Het thema wordt zowel op een theoretische en informatieve manier als een creatieve en persoonlijke manier aangereikt. Zo gaat een thema voor de leerling leven: door ermee te spelen, te fantaseren en te creëren krijgen de onderwerpen betekenis voor de leerlingen. Op deze manier dragen de kunstvakken bij aan het bekijken van de thematiek en krijgt iedere leerling de kans om relevante onderwerpen eigen te maken.

3.2b Vreedzame School

VSO Alphons Laudy is een Vreedzame School. Dit is een compleet programma voor sociale competenties in burgerschapsvorming dat schoolbreed wordt ingezet. De klas en de school beschouwen we als een leefgemeenschap waarin leerlingen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin leerlingen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen.

Op deze wijze voelen ze zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en leren ze open te staan voor de verschillen tussen mensen. Ook hierin nemen de expressievakken en het cultuuronderwijs een belangrijke rol. Middels dit aanbod uitend de leerlingen zichzelf op een creatieve wijze en maken ze kennis met de ideeën en fantasieën van een ander. Respect tonen, met aandacht met elkaar omgaan en hierop reflecteren wordt hierin gestimuleerd.

3.2c SEO en leren leren

De leerlijnen van sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren (werknemersvaardigheden) vormen de rode draad binnen de expressie- en praktijkvakken. De leerdoelen, die zijn verdeeld in verschillende periodes door het schooljaar heen vinden hun weg binnen de vaklessen en worden zo op meerdere vlakken relevant voor de leerlingen. Een voorbeeld is het SEO kerndoel 'omgaan met gevoelens'. Dit kan in de dramasles een concrete vorm krijgen waardoor de leerlingen nog meer handvatten krijgen om dit doel te behalen. Bij het kerndoel 'taakaanpak' van leren leren sluiten vakken als techniek, handvaardigheid en textiel goed aan.

3.3 Beginsituatie en gewenste situatie

De beginsituatie is gebaseerd op inzichten van zowel het team als de huidige ICC'er en de directie die gedurende schooljaar 2021/2022 zijn geïnventariseerd. De afgelopen jaren is door de school geïnvesteerd in het verbreden van het aanbod van expressievakken. De begin- en gewenste situatie zijn daarom voornamelijk gericht op organisatorisch en inhoudelijk niveau met als onderliggend doel: Kunst- en cultuureducatie is betekenisvol voor iedere leerling.

Beginsituatie 2021	V	Gewenste situatie 2024
Het aanbod van expressie- en beeldende vakken is breed en van goede kwaliteit. Deze vakken bieden creatieve uiting aan de leerlingen	Vasthouden	Het aanbod van expressie- en beeldende vakken is breed en van goede kwaliteit. Deze vakken bieden creatieve uiting aan de leerlingen
Er zijn voldoende excursies naar musea en voorstellingen	Vasthouden	Er zijn voldoende excursies naar musea en voorstellingen
De school bevindt zich in scenario 1: er zijn elk jaar nieuwe activiteiten, de school maakt een keuze. Veel en korte projecten vinden plaats op school.	Veranderen	De school bevindt zich in scenario 2: de school vraagt, de instellingen zijn partners van de school en passen het aanbod aan aan de vraag van de school
De expressie- en praktijkvakken volgen hun eigen leerlijn	Verdiepen	De expressie- en praktijkvakken volgen hun eigen leerlijn en sluiten daarnaast aan bij de schoolbrede thema's om de thema's betekenisvoller te maken voor de leerlingen
De cultuurcoördinator bedenkt en organiseert de activiteiten	Verdiepen	De cultuurcoördinator organiseert de activiteiten in overleg met (vak)leerkrachten om de activiteiten betekenisvoller te maken voor de leerlingen
De cultuurcoördinator bedenkt en organiseert de activiteiten	Verbreden	De expertise van ouders, vakdocenten en expertisecentra worden ingezet om de activiteiten vorm te geven
Er wordt aandacht besteedt aan de multiculturele samenleving	Verbreden	Er wordt contact gemaakt met de leefomgeving van de leerlingen en de omgeving van de school door middel van een Cultuurkaart
Het vak Nieuwe Media is in ontwikkeling en werkt zonder leerlijn voor het VSO.	Verdiepen	Het vak Nieuwe Media hanteert een zelfontwikkelde leerlijn (ism Tamino) voor het VSO en heeft een vaste plek binnen het curriculum.

4. Organisatie

- De interne cultuur coördinator (0,2 fte) organiseert en coördineert de activiteiten binnenschools en de excursies. Daarnaast is de ICC'er verantwoordelijk voor het waarborgen van de kwaliteit van deze activiteiten. De ICC'er bespreekt financiële en beleidsmatige zaken met de directie.
- De school is lid van de veering Cultuurprofielscholen. De ICC'er heeft hier contact mee en onderhoudt het netwerk. Relevante bijeenkomsten worden gedeeld met het team.
-
- De vaklessen en de vakleerkrachten worden gecoördineerd door de coördinator vakdocenten.
- De leerkrachten dragen ideeën aan bij de ICC'er en dragen verantwoordelijkheid voor hun klas tijdens de uitjes.
- Er is een werkgroep Cultuurmaand, die voor en tijdens de cultuurmaand alles rondom het lesmateriaal, de voorstelling en de expositie organiseren.
- De werkgroep Thematisch Onderwijs bedenkt de thema's en maakt een inspiratiekaart per thema waar de leerkrachten inspiratie uit kunnen halen. Het gehele team draagt zorg voor het draagvlak en de continuïteit van kunst en cultuur binnen de school.

Taak	ICC'er	Directie	Team
Beleidsontwikkeling	X	X	
Coördinatie op schoolniveau	X	X	
Uitvoering op bouw/ groepsniveau	X		X
Deelname aan netwerken	X	X	X
Contacten met culturele omgeving	X		
Contacten met externe adviseurs	X	X	
Deskundigheidsbevordering team	X		X
Financiële planning	X	X	
Fondsenwerving	X	X	
Financiële verantwoording	X	X	
Interne communicatie	X	X	X
Externe communicatie	X		
Evaluatie	X	X	X

5. Middelen

Geldbron	Bedrag per schooljaar	Inzet
Cultuurbudget VSO Alphons Laudy	€ 4000,00	Workshops door kunstenaars en gastdocenten op school
Te verwachten uitgaven:	€ 1500,00	Regisseur voorstelling in de cultuurmaand
Te verwachten uitgaven	€ 1500,00	Gastkunstenaars in de cultuurmaand (beeldende vakken)
Te verwachten uitgaven:	€ 1000,00	Gastdocenten in de cultuurmaand (expressievakken)
Voucherbeheer Gemeente Amsterdam (€66,- x 147 II)	€ 9702,00	Voorstellings- en museabezoeken
Te verwachten uitgaven:	€ 5000,00	Voorstellings- en museabezoeken
Te verwachten uitgaven	€ 4702,00	Bijzondere projecten ism culturele instelling
Fonds voor Cultuurparticipatie	€ 93.936,00	Ontwikkelen Nieuwe Media ism Stichting Tamino 2020-2023
Basispakket Gemeente Amsterdam	13 uur per groep	Muziekles onderbouw door Muziekcentrum Aslan
Te verwachten uitgaven:	13 uur per groep	Muziekles onderbouw door Muziekcentrum Aslan
Ritten met de Cultuurbus of Cultuurboot	6 per jaar	Voorstellings- en museabezoeken
Budget per expressievak	Ca €300,00	Materialen en projecten binnen de vaklessen

De financiën worden bijgehouden door de icc'er met ondersteuning van de directie en de financieel medewerker. Deze zijn eindverantwoordelijk voor de financiële administratie. Ieder jaar wordt een begroting gemaakt die gedurende het schooljaar wordt bijgewerkt aan de hand van gemaakte kosten. Er is op het moment geen behoefte aan aanvullende financiën.

6. Succesindicatoren en evaluatie

Het cultuurbeleid wordt op meerdere momenten in het jaar geëvalueerd:

Algemeen		Studiedagen en teamvergaderingen
Activiteit/project		Na afloop van project met leerkracht
Activiteit/project		Na afloop van project met aanbieder
Cultuurmaand		Na afloop met werkgroep
Beleid		Gedurende schooljaar met icc'er en directie.

Daarnaast sluiten de vakdocenten aan bij bouwoverleggen, leerteams, werkgroepen, studiedagen en teamvergaderingen. Op deze manier zijn vakdocenten, en daarmee de expressievakken, een essentieel onderdeel van het aanbod van de school en vindt er een constante uitwisseling plaats.

7. Plan van aanpak

Om de gewenste situatie te behalen is er een plan van aanpak. Zie bijlagen.

Bijlage: Plan van aanpak

Actie	2021-2022	2022 - 2023	2023 - 2024
De school bevindt zich in scenario 2: de school vraagt, de instellingen zijn partners van de school en passen het aanbod aan aan de vraag van de school	ICC'er: ervaring op doen met diverse instellingen en aanbod evalueren ICC'er: overzicht maken van instellingen met passend aanbod Team: terugkoppelen aan ICC'er wat wel en niet werkt bij het niveau van de groep ICC'er: overzicht maken van niveau per groep en passende instellingen	ICC'er: gebaseerd op thema's instellingen uitzoeken, gesprek aangaan en aanbod vragen Team + ICC'er: succesvolle ervaringen vanuit vorig schooljaar herhalen en verdiepen Team: Aanbod instelling integreren in lesaanbod rondom project ter verdieping Team + ICC: Aanbod dit schooljaar evalueren	Team + ICC: Samenwerkingen uit vorige schooljaren vasthouden en verdiepen. ICC + directie: evalueren kwaliteit van cultuuraanbod en inventariseren van nieuwe mogelijkheden
De expressie- en praktijkvakken volgen hun eigen leerlijn en sluiten daarnaast aan bij de schoolbrede thema's om de thema's betekenisvoller te maken voor de leerlingen	Vakdocenten: verwerk twee van de vijf thema's in de vakles. Vakdocenten en coördinator vakdocenten: evalueer werkbaarheid thema's in de vaklessen. Terugkoppeling aan directie.	Vakdocenten: verwerk drie van de vijf thema's in de vakles. Team: gezamenlijke start aan begin van het thema om iedereen 'aan' te zetten. Team: overleggen worden ingezet om te sparren over thema's. Dit doen zowel de groepsleerkrachten als de vakleerkrachten. Team: evalueer thema's aan de hand van werkbaarheid in de reguliere les en de vakles.	Vakdocenten: verwerk vier/vijf van de vijf thema's in de vakles. Team: gezamenlijke start en afsluiting van het thema, om de zichtbaarheid en voelbaarheid in de school te vergroten. Vakleerkrachten: actief uitdragen van resultaten: filmpjes delen met het team/ouders, presentaties gedurende het jaar etc.

De cultuurcoördinator organiseert de activiteiten in overleg met (vak)leerkrachten om de activiteiten betekenisvoller te maken voor de leerlingen	ICC'er: inventariseert voor komend schooljaar de ideeën voor uitjes bij de nieuwe thema's. Team: geeft input voor het nieuwe schooljaar bij de ICC'er.	ICC'er: inventariseert voor komend schooljaar de ideeën voor uitjes bij de nieuwe thema's. ICC'er + team: versterk de communicatie rondom uitjes: initiatief vanuit beide partijen ICC'er + team: na uitje evalueren hoe (organisatorisch) en wat (inhoudelijk) alles is verlopen.	ICC'er: inventariseert voor komend schooljaar de ideeën voor uitjes bij de nieuwe thema's. Team: draagt uit eigen initiatief ideeën aan bij de ICC'er. ICC'er + team: enquête bij de leerlingen over inhoud van de culturele activiteiten.
De expertise van ouders, vakdocenten en expertisecentra worden ingezet om de activiteiten vorm te geven	ICC'er + ouderraad: ouderraad wordt actief betrokken bij het invullen van de thema's. Bijvoorbeeld door op school een gastles te geven.	ICC'er + ouderraad: één thema wordt inhoudelijk met de ouders besproken. Zij geven input over de invulling en mogelijke gastdocenten/uitjes.	ICC'er + ouderraad: de ouderraad voelt zich betrokken met de ICC'er en er vindt een uitwisseling plaats over culturele activiteiten.
Er wordt contact gemaakt met de leefomgeving van de leerlingen en de omgeving van de school door middel van een culturele kaart	ICC'er: inventariseren van omgeving op Google Maps. Bovenbouw: voorbereiding op het maken van de culturele kaart.	ICC'er + bovenbouw klas: start project van het maken van de kaart. We wandelen rondom de school en verzamelen alle culturele, archeologische en architectonische bezienswaardigheden in de buurt. ICC'er + directie: evalueer de culturele kaart	ICC'er: deelt de culturele kaart en de handleiding van google maps met het team. Team: gaat met de leerlingen de routes rondom de school verkennen. ICC'er: legt contact met de instellingen in de omgeving voor mogelijke samenwerkingen.

Het vak Nieuwe Media hanteert een zelfontwikkelde leerlijn (ism Tamino) voor het VSO en heeft een vaste plek binnen het curriculum.	Vakleerkracht nieuwe media: ontwikkelen nieuwe leerlijn in samenwerking met stichting Tamino. Stuurgroep nieuwe media komt drie keer samen om voortgang te evalueren.	Stuurgroep nieuwe media komt drie keer samen om de leerlijn te evalueren en eventueel te herzien Vakleerkracht nieuwe media start het eerste jaar volgens de opgezette leerlijn Team: evaluatie binnen de groepen over het vak nieuwe media	Vakleerkracht nieuwe media start het eerste jaar volgens de herziene leerlijn.
--	---	--	---